

Pozice Klimatické koalice ke klimaticko-energetickým cílům EU pro rok 2030

Evropská komise zveřejnila na jaře 2013 Zelenou knihu¹ a otevřela tím debatu o rámci politiky pro klima a energetiku do roku 2030. 22. ledna 2014 zveřejní Bílou knihu, podklad pro konzultace s členskými zeměmi. Následně 4. března projednají návrh ministři zodpovědní za energetiku (v případě ČR ministr průmyslu a obchodu) a ve dnech 20. - 21. března rámcem schválí předsedové vlád členských zemí EU.

Na základě zkušeností² se současnými klimaticko-energetickými cíli požadujeme přijmout pro rok 2030 tři závazné a ambiciózní cíle Evropské unie:

- pro snížení emisí skleníkových plynů o alespoň 55 % oproti úrovni roku 1990,
- pro obnovitelné zdroje energie s nejméně 45% podílem na konečné spotřebě energie,
- pro zvýšení energetické efektivity o nejméně 40 % oproti úrovni spotřeby v roce 2005.

Dlouhodobé, závazné a ambiciózní cíle pro energetiku a klima jsou nejen dobrou příležitostí, jak nastartovat inovace a tím vytvořit nová pracovní místa a zvýšit naši energetickou nezávislost, ale jsou i nezbytnou odpovědí na zjištění vědců Mezivládního panelu pro klimatickou změnu.³

Závazný cíl pro snižování emisí nastaví tempo, jakým se bude Evropská unie zbavovat závislosti na dovozu drahé ropy a zemního plynu i těžbě uhlí. Závazný cíl pro obnovitelné zdroje zajistí pokračování rozvoje perspektivního odvětví i v období během něhož – podle prognóz Mezinárodní energetické agentury – bude možné dotování obnovitelných zdrojů odbourat. Závazný cíl pro energetickou efektivitu zajistí snížení plýtvání energií a zvýšení konkurenceschopnosti evropského průmyslu. Státy a podniky získají potřebnou jistotu pro investice.

Adekvátní klimatické závazky EU také pomohou rozehýbat vyjednávání o nové globální klimatické dohodě. Je klíčové, aby Evropská unie a další důležití hráči formulovali své závazky v oblasti snižování emisí skleníkových plynů během roku 2014 tak, aby mohly být řádně zohledněny před summitem OSN v Paříži na konci roku 2015, kde by měla být nová globální dohoda přijata.

1. Emise skleníkových plynů: Klimatická koalice požaduje snížení o alespoň 55 % do roku 2030

Evropská unie již v roce 1996⁴ uznala potřebu omezit globální oteplení pod 2 stupně Celsia v porovnání s předindustriální dobou a v souladu s tím stanovila v Plánu přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové

¹ Evropská komise (2013) Zelená kniha. Rámec politiky pro klima a energetiku do roku 2030
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0169:FIN:CS:HTML>

² Emisní cíl pro rok 2020 je málo ambiciózní a proto je již téměř splněn (-18 % v roce 2012); splnění cíle pro podíl obnovitelných zdrojů je na dobré cestě; pouze cíl pro energetickou efektivitu s největší pravděpodobností naplněn nebude – na vině je nezávaznost cíle.

³ IPCC (2013) Climate Change 2013. The Physical Science Basis. www.climatechange2013.org

⁴ European Union Council of Environment Ministers (1996) 1939th Council Meeting. Luxembourg. 25-26 June 1996

hospodářství cíl snížit emise skleníkových plynů do roku 2050 o 80 – 95 % oproti úrovni v roce 1990.⁵ Nejnovější studie ukazují⁶, že k omezení oteplení na maximálně 2 stupně Celsia je zapotřebí, aby emise začaly významně klesat co nejdříve a zároveň do poloviny století odpovídaly spíše vyšší hranici zmíněného rozpětí, tedy 95 %. V případě, že zvolíme logickou lineární cestu, jak potřebného snížení emisí dosáhnout, dospějeme v roce 2030 k 55% snížení (oproti roku 1990). Budeme tedy snižovat emise rychlostí přibližně 2 % ročně.

Tento postup je nejenom možný⁷, ale i realistický – EU snižovala posledních několik let emise skleníkových plynů právě rychlostí 2 % ročně. Pokud si naopak stanovíme nižší cíl, budeme po roce 2030 nuceni snížit emise razantněji a tím i nákladněji.

Důkladné snížení emisí skleníkových plynů ovšem není možné bez současných opatření v oblasti snižování energetické spotřeby a navyšování podílu obnovitelných zdrojů energie.

Vedle snížení domácích emisí je EU povinná dodržet slib daný chudým zemím pomoci jim adaptovat se na dopady změny klimatu.

2. Energetická efektivita: Klimatická koalice požaduje snížení spotřeby o alespoň 40 % do roku 2030

Vzhledem k tomu, že energetický sektor je zodpovědný za většinu emisí skleníkových plynů EU (60 % v roce 2010), je výrazné snížení emisí možné, pouze pokud podstatně zvýšíme energetickou efektivitu a snížíme celkovou spotřebu energie. Odborná studie potvrdila, že EU má potenciál snížit konečnou spotřebu energie o 41 %, a pokud jej využije, sníží emise o 49-61 %, do roku 2030 dosáhne ročních úspor 240 miliard EUR a již do roku 2020 vznikne 400 000 pracovních míst.⁸ Závazný cíl rozhybe stavebnictví i strojírenství a sníží se závislosti na dovozu paliv z nedemokratických či nepřátelských zemí.

Česká republika má z hlediska nakládání s energií jednu z nejméně efektivních ekonomik v Evropě (emise skleníkových plynů na HDP byly v ČR v roce 2010 o 76,6 % vyšší než je průměr EU27).⁹ Potenciál ke snižování spotřeby energie je zde proto nesmírný. Investice do energetických úspor jsou klíčem ke konkurenceschopnosti a představují nejlevnější způsob, jak snížit emise. **Požadujeme proto snížení celkové primární spotřeby energie na přibližně 1 000 Mtoe do roku 2030 ve formě přijetí závazného cíle snížit spotřebu energie o nejméně 40 % oproti úrovni spotřeby v roce 2005.**

⁵ Evropská komise (2011). Plán přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0112:FIN:CS:HTML>

⁶ UNEP (2012). The Emissions Gap report 2012. <http://www.unep.org/pdf/2012gapreport.pdf>

⁷ Fraunhofer ISI (2012). Concrete Paths of the European Union to the 2°C Scenario. http://www.isi.fhg.de/isi-media/docs/e/de/publikationen/Begleitbericht_Contribution-to-climate-protection_final.pdf

Greenpeace/EREC (2012) Energy R[evolution] scenario for EU-27.

<http://www.greenpeace.org/czech/cz/Multimedia1/Publikace/Energeticka-revoluce-pro-CR/>

Ecofys/WWF (2013) Re-energizing Europe. Putting the EU on track for 100% renewables.

http://awsassets.panda.org/downloads/res_report_final_1.pdf

Öko-Institut (2011) The Vision Scenario for the European Union. 2011 Update for the EU-27.

<http://www.oeko.de/oekodoc/1113/2011-004-en.pdf>

⁸ Fraunhofer ISI (2013). Analysis of a European Reference Target system for 2030. http://www.isi.fraunhofer.de/isi-media/docs/x/de/publikationen/Fraunhofer-ISI_ReferenceTargetSystemReport.pdf

⁹ Zpráva o životním prostředí ČR 2012.

3. Obnovitelné zdroje: Klimatická koalice požaduje navýšit podíl na minimálně 45 % v roce 2030

I pokud dostatečně snížíme spotřebu energie, potřebujeme v maximální míře využít potenciál obnovitelných zdrojů, abychom dosáhli cíleného snížení emisí skleníkových plynů. Zmíněné odborné studie¹⁰ stanovily potenciál podílu obnovitelných zdrojů pro rok 2030 na nejméně 45 %, a to s využitím stávajících a vyzkoušených technologií. Stejně tak ukázaly, že dosažení nižšího, například 30% cíle, pro obnovitelné zdroje pro rok 2030 by nevyžadovalo téměř žádná dodatečná opatření a bude splněno tak jako tak.

Zatímco náklady na fosilní paliva budou s jejich ubývajícími zásobami už jen růst, technologie využívající obnovitelné zdroje jsou čím dál levnější. Jen za dovoz fosilních paliv utratí Evropská unie 500 miliard EUR ročně (z toho ČR v současnosti přibližně 200 miliard korun). Cena jedné kilowatthodiny větrné elektřiny se od konce osmdesátých let propadla na méně než desetinu a za posledních 5 let se snížila již o dalších 29 %¹¹. Mezinárodní energetická agentura očekává, že už kolem roku 2015 bude průměrná cena větrné elektřiny v Evropě asi o desetinu nižší než cena elektřiny uhelné¹². Komerční cena fotovoltaických článků se z 32 dolarů na každý watt instalovaného výkonu v roce 1979¹³ propadla na necelý dolar v roce 2013 a propad pokračuje i v roce 2014¹⁴.

Podíl EU na globálním trhu s technologiemi pro obnovitelné zdroje energie je bezmála 40 %¹⁵ – v tom ještě stále porážíme Čínu. Například Dánsko je světovým lídrem ve výrobě větrných elektráren, protože výrobci se soustřeďují do zemí nebo regionů, kde je po příslušných technologiích vyšší poptávka¹⁶.

Komerční sféra přitom vysílá jasný signál: v roce 2011 převýšily investice do obnovitelných zdrojů investice do dalšího rozvíjení fosilního průmyslu.¹⁷ Menší dovozy fosilních paliv nám umožní snížit závislost na nestabilních státech, stejně jako na nestabilních cenách ropy.

Požadujeme proto navýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v EU přinejmenším na 45 % v roce 2030 (což při celkově nižší spotřebě energie odpovídá přibližně 360 Mtoe konečné spotřeby energie).¹⁸

---

¹⁰ Fraunhofer ISI (2012). Concrete Paths of the European Union to the 2°C Scenario. http://www.isi.fhg.de/isi-media/docs/e/de/publikationen/Begleitbericht_Contribution-to-climate-protection_final.pdf

Greenpeace/EREC (2012) Energy R[evolution] scenario for EU-27.

<http://www.greenpeace.org/czech/cz/Multimedia1/Publikace/Energeticka-revoluce-pro-CR/>

Ecofys/WWF (2013) Re-energizing Europe. Putting the EU on track for 100% renewables.

http://awsassets.panda.org/downloads/res_report_final_1.pdf

Öko-Institut (2011) The Vision Scenario for the European Union. 2011 Update for the EU-27.

<http://www.oeko.de/oekodoc/1113/2011-004-en.pdf>

¹¹ Bloomberg New Energy Finance Summit, Michael Liebreich, 23. 4. 2013. <http://about.bnef.com/presentations/bnef-summit-2013-keynote-presentation-michael-liebreich-bnef-chief-executive/>

¹² International Energy Agency (2008). World energy outlook 2008.

<http://www.worldenergyoutlook.org/media/weowebiste/2008-1994/weo2008.pdf>

¹³ Solar module price highlights: March 2010, Solarbuzz, www.solarbuzz.com/Moduleprices.Htm, 10. 3. 2010

¹⁴ <http://www.pvxchange.com>

¹⁵ Why Europe should strengthen its 2020 climate action. A report by Climate Action Network Europe,

http://www.climnet.org/resources/publications/can-europe-publications/doc_download/1819-can-europe-qwhy-europe-should-strengthen-its-2020-climate-actionq-feb-2011. Str. 10.

¹⁶ Wangler, L.U. (2012). Renewables and innovation: did policy induced structural change in the energy sector effect innovation in green technologies? Journal of Environmental Planning and Management 56: 211-237

¹⁷ Bloomberg New Energy Finance. <http://www.bnef.com/PressReleases/view/242>

Podrobný návod pro Českou republiku, jak přejít na nízkouhlíkovou ekonomiku, podávají studie Chytrá energie¹⁹ a [E]nergetická revoluce.²⁰

Klimatická koalice je platformou českých nestátních neziskových organizací, které se zabývají zejména ochranou životního prostředí, rozvojovou spoluprací a humanitární pomocí.

Členy Klimatické koalice jsou: Adra, o.s., Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Centrum pro dopravu a energetiku, Educon, Ekologický institut Veronica, Ekumenická akademie Praha, Frank Bold, Glopolis, Greenpeace ČR, Hnutí DUHA, Přátelé přírody ČR, Resilience CZ. www.zmenaklimatu.cz

Kontakt: Barbora Urbanová, koordinátorka Klimatické koalice, barbora.urbanova@ecn.cz, 605 276 909

Schváleno dne 20. ledna 2014.

¹⁸ Jedná se o společný cíl pro všechny státy EU, který bude podle možností jednotlivých zemí rozdělen na dílčí cíle.

¹⁹ Chytrá energie. <http://www.chytraenergie.info/index.php/chytra-energie/publikace>

²⁰ Energetická revoluce. <http://www.greenpeace.org/czech/cz/Multimedia1/Publikace/Energeticka-revoluce-pro-CR/>